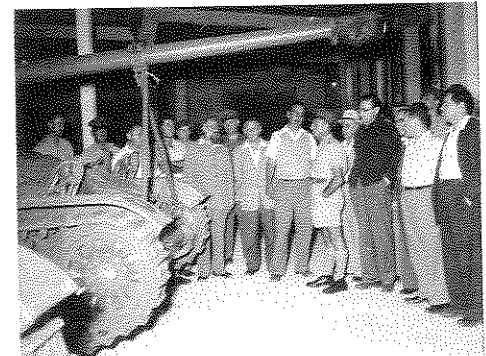

יעקב גרומן – עתונאי, כלכלן, אדם

אריה שילה

החלה בהיותו מרכז המועצה למלחמה ביוקר המחיה (כן, היתה פעם מועצה כזו), יועץ הסברה לשר המסחר והתעשייה פרץ ברנשטיין, ולאחר מלחמת יום הכיפורים פעל לעזרת שר האוצר פנהס ספיר בגיוס מלווה המלחמה ברמת גן.

עבודתו העתונאית העיקרית החלה בכתיבה בעתון הבוקר, נמשכה בחברות במערכת חדשות אחרונות ובכתיבה בנושאים כלכליים וחברתיים בעתונים היום, העולם הזה (בעריכה א. קיסרי), המסחר

ובעריכת עתון תנועת הרוטרי. הוא היה חבר בוועד אגודת העתונאים עד להתמנותו כסגן יו"ר ועדת העורכים.

יעקב היה נגוע ב"חיידק הציבורי" מאז נערותו כאשר יסד ועמד בראש ועדת הנוער ליד

"ועדת העורכים" צופה בנמל חיפה בפריקת נשק צרפתי ערב מבצע סיני. גרומן (גבוה, ממושקף, רביעי מימין). מימינו, הרצל רוזנבלום, קצין צה"ל, אריה דיסנצ'יק, חיים שורר ומיכאל אסף

בטקס חנוכת בית סוקולוב בתל אביב, 1957. ראש הממשלה דוד בן-גוריון, משוחח עם צלינה סוקולוב, בתו של נחום סוקולוב. גרומן שלישי משמאל

יעקב גרומן נולד בדיסלדורף, גרמניה, בשנת 1920 ועלה ארצה עם הוריו ואחיותיו בשנת 1924. מאוחר יותר, בהיותו בן 13, יכתוב ביומנו כי הוא בוש בארץ מולדתו, הארץ אשר יצרה את המפלצת הנאצית. יעקב חי את כל חייו הבוגרים בישראל וראה בה את התגשמות כל המאוויים הציוניים. בשנת 1941 נשא לאשה את מלכה דרדיקמן. לזוג נולדו שתי בנות - לאה ודבורה, אשר מילאו את עולמו של יעקב, שהיה איש משפחה למופת, במקביל להיותו איש עבודה ואישיות ציבורית רבת פעלים.

כאשר עמדנו על קברו של יעקב בשנת 1985 ספד לו יצחק זיו אב באומרו: "יעקב היה אדם בהיר מחשבה ונקי דיבור." תמה אני כמה אנשים בני דורנו, העוסקים כמוהו בעתונות, בכלכלה ובענייני ציבור, היו זוכים שכך נזכור אותם לאחר מותם. יעקב היה איש אשכולות ואדם פעיל מאין כמוהו. את השם הטוב, שהוא הדבר היחיד שנותר לאדם לאחר לכתו מארץ החיים, רכש ביושר ובעבודה מאומצת בעשר אצבעותיו.

הוא החל לעבוד במשרה ווטרה במערכת עתון היום, ועלה בדרגה עד שנעשה עורך עתון הבוקר ופובליציסט בולט בתחומי ציבור וכלכלה. לאחר מכן עבר לעולם הבנקאות, ניהל את הבנק למשכנתאות "יעסור" ומאוחר יותר את בנק "משכן". בין שאר תפקידיו הציבוריים כיהן כחבר הנהלת מועצת העיר רמת גן מטעם המפלגה הליברלית. אהבתו לישראל ולציונות הביאה אותו לפעילות רבת שנים כחבר בהנהלת בית התפוצות, יו"ר הנהלת בית ציוני אמריקה ולתפקיד יו"ר כפר הנוער הציוני על שם אבא הלל סילבר. בעקבות העשייה הציונית שלו, הגיע להנהלת הקרן הקיימת לישראל ולמינהל מקרקעי ישראל. פעולתו הכלכלית

והעתיד בחיי אני; עוררו בי חשבון נפש שכה עז הרצון לברוח ממנו. ההורים, לא ידעו כמה אהבנום, כמה רגשי תודה אנו נושאים להם. אבל ישנה מציאות אחרת, קיימת חברה אנושית שונה, אשר מכריחה, מאנסת למרוד בהורים, להתייחס אליהם יחס שאינם ראויים לו." לאחר ביקור בירושלים, בעיר העתיקה ובהר הזיתים כתב: "בחרתי ללכת דרך זו ברגל ולא לנסוע במכונית, כי רציתי לשאוף מרוח ירושלים העתיקה, התנ"כית, ההיסטורית."

***

זכיתי להכיר את יעקב לאורך שני עשורים. שנים רבות לאחר שלמדתי להעריך אותו, למדתי גם לאהוב אותו, ואל יהי הדבר קל בעיניכם. פער השנים בינינו והשוני הרב בין חוויות חיינו, גרם לי לראות את יעקב כאדם סגור ובעל עולם פנימי משלו, אך לאורך שנותינו יחד נתקלפו אט-אט קליפותיו החיצוניות, אשר תחתן נתגלה לי יעקב לא רק כאוהב עמו וארצו אלא גם כאדם אוהב בריות, אוהב חיים, עד להיותו לאב לי.

עם חלוף השנים מתמעטים הזיכרונות ולא בכל שעה עולה דמותו לפני אלה שזכו להכירו, אך בכל פעם שאנו זוכרים אותו, נזכור אותו לטובה והזיכרון יהיה כקרן אור לנו.

(הכותב הוא חתנו של יעקב גרומן ז"ל, בשם בני משפחתו של יעקב גרומן ז"ל: אשתו מלכה, בנותיו לאה ודבורה, חתניו נתן גרטנר ואריה שילה, נכדיו ונכדותיו)

האיגוד להשלטת השפה העברית. את אהבתו לעברית ניתן לראות בכל מאמריו וכתביו וכמובן גם ביומנו האישי. פניו היו לעבר העולם התרבותי שהחל לקרום עור וגידים במדינת ישראל ועשייתו הציבורית התפרסה גם לעבר תחום זה, בהיותו מראשי תנועת הצופים, חבר בהנהלת האופרה הישראלית, בהנהלת קופת-חולים מאוחדת, בוועד המנהל של רשות השידור, נגיד אזורי מטעם רוטרי ישראל, וזוכה פרס פול האריס. בתקופה (אחת מיני רבות) שבה שררה מתיחות לאורך גבולות המדינה, גרתמו חברי הרוטרי בכל רחבי הארץ, בראשותו של יעקב, לשמירה בקיבוצים וביישובי ספר. זו היתה דרכו לממש את הציונות דרך פעילותו הציבורית.

תוהו אני כיצד אוכל לתאר מסכת חיים של אדם כזה ברשימה כה קצרה, בבחינת "מועט המזויק את המרובה". מכיוון שהגיעו לידי יומניו של יעקב, שבהם כתב בשקידה מאו ילדותו, בחרתי להביא מתוכם קטעים אחדים, אשר יתארו את דמותו כאדם וכישראלי.

בשנת 1939, בעודו פועל לגישור בין תנועת הנוער הספרדי "דגל ציון" לבין תנועת הצופים, כתב: "היה מוזר לרגעים שהרתרתי על כך שאני כותב 'אנחנו ספרדים' ושאני מוצא סיפוק מיוחד בשעת כתיבה זו, כי יודע אני שלא מעט הנני מסייע להתעוררות לפעולה בקרב אלפי בני נוער...".

בפעילותו הציבורית בתנועת "דגל ציון" היו גם אכזבות שבעקבותיהן הוא כתב ביומן: "אנשים גדולים דנים ברעיונות, אנשים בינוניים דנים במעשים, אנשים קטנים דנים באנשים אחרים." לאחר שצפה בהצגה "אבות ובנים" בתיאטרון "הבימה" כתב ביומנו: "ממילא קמו ונתעוררו בי מחשבות הרבה על העבר, ההווה